

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΑΣΕΡ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κυριακός Θ. Νικολάου-Πατραγάς

Ἐπίκουρος καθηγητῆς ἰσλαμικοῦ δικαίου πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Σύνοψις: Ἡ ἐν ἔτει 1961 ἐπίσκεψις τοῦ προέδρου εἰς Ἀθήνας ἐντάσσεται εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς πλαίσιον, ὅτε ὁ ἑλληνισμὸς ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατέλειπε τὴν χώραν ἐπαναπατριζόμενος, καὶ παρουσιάζονται αἱ εὐγενεῖς καὶ ἐνθουσιώδεις θέσεις τοῦ Νάσερ περὶ ἑλληνισμοῦ, ἀρχαίου καὶ νέου, ὡς αὐταὶ διετυπώθησαν κατὰ τὸ πρὸς τιμὴν του παραταθὲν ἐπίσημον γεῦμα ὑπὸ τοῦ τότε ἀνωτάτου ἀρχοντος τῆς Ἑλλάδος.

Λέξεις κλειδιά: Νάσερ, αἰγυπτιώτης ἑλληνισμὸς, ἀραβικὸς σοσιαλισμὸς, Ἀθῆναι

Ἡ ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ Κ' αἰῶνος ἀρξαμένη συρρίκνωσις τοῦ αἰγυπτιώτου ἑλληνισμοῦ διὰ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ¹, λόγῳ κυριώτατα τῆς λήξεως τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐμφυλίου πολέμου καὶ τῆς, ὡς ἐνομιζέτο, διαφαινομένης καλλιτερεύσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι συνθηκῶν διὰ τῆς ἀναζωογονήσεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς δημιουργίας νέων θέσεων ἐργασίας, ἤρχισε λαμβάνουσα ἐκρηκτικὰς διαστάσεις ἀρχομένης τῆς ἐβδόμης δεκαετίας τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος, ὅτε αἱ κοινωνικαί, σοσιαλιστικοῦ προσανατολισμοῦ, μεταρρυθμίσεις τῆς νασερικῆς Αἰγύπτου ὤθησαν πλείστους Ἕλληνας νὰ ἐγκαταλείψουν οἰκειοθελῶς τὴν Αἴγυπτον κατὰ συρροὴν καὶ οὕτω νὰ δημιουργηθῇ μέγα ἐν Ἑλλάδι πρόβλημα περὶ τῆς ἐντάξεως αὐτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ἐφ' ᾧ καὶ σύντονοι προσπάθειαι κατεβλήθησαν παρασκηνακῶς, ὅπως ἀποτραπῆ μία τοιαύτης μορφῆς εἰσροῆ αἰγυπτιωτῶν.

1. Γενικώτερον περὶ τῶν αἰγυπτιωτῶν ἐλλήνων, ὄρα Ἰ. Λαμπρίδου, Ὁ ἐν Αἰγύπτῳ σύγχρονος ἑλληνισμὸς. Μελέτη πολιτικὴ ἐν Ἀθήναις 1904· *Μαν. Γιαλουργάκη*, Ἡ Αἴγυπτος τῶν ἐλλήνων, ἐν Ἀθήναις 2006· *Ἰωάν. Μ. Χατζηφώτη*, Ἀλεξάνδρεια. Οἱ δύο αἰῶνες τοῦ νεότερου ἑλληνισμοῦ (19ος-20ος) ἐν Ἀθήναις 1999· *Ἐμ. Ρούκουνα*, Πᾶμε στὰ νέρα, ἐν Ἀθήναις 2009· *Ἄγγ. Νταλαχάνη*, Ἀκυβέρνητη παροικία. Οἱ Ἕλληνες στὴν Αἴγυπτο ἀπὸ τὴν κατάργηση τῶν προνομίων στὴν ἔξοδο 1937-1962, ἐν Ἡρακλείῳ 2016.

Ἡ αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις καὶ ἐν γένει τὸ ὑπὸ τὸν πρόεδρον Νάσερ κράτος οὐδόλως ἠσχολήθη εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα. Οὔτε προέτρεψεν οὔτε ἀπέτρεψε τοὺς ἔλληνας νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Νειλωίδα καὶ τοῦτο διότι ἄλλαι ἦσαν τότε αἱ προτεραιότητες αὐτοῦ.² Τὰ λεχθέντα περὶ ἐκδιώξεως τῶν ἐλλήνων ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου λόγῳ συντωνισμένων ἐνεργειῶν τοῦ νασερικοῦ καθεστώτος δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα. Ὑποστηρίζεται, ὅτι ἔνεκα τῶν κοινωνικοποιήσεων, ἀρχικῶς τῆς ἀγροτικῆς γῆς καὶ κατόπιν τῆς μεγάλης βιομηχανίας³, ὑπεχρεώθησαν πλεῖστοι Ἕλληνες εἰς ἐπαναπατρισμόν, δοθέντος ὅτι αἱ περιουσίαι των ὑπήχθησαν εἰς τοὺς περὶ κοινωνικοποιήσεων νόμους, ὅπερ ἰσχύει βεβαίως διὰ λίαν μικρὰν ὁμάδα ὑπερπλοῦτων, οὐχὶ ὁμως διὰ τὴν συντριπτικὴν πλειονότητα τῶν ἐκεῖ ζώντων καὶ δραστηριοποιουμένων ἐλλήνων, ὄντων κατὰ πλειονότητα μεσοαστῶν καὶ μικροαστῶν, οἵτινες οὐδόλως ἐπηρεάσθησαν ὑπὸ τῶν πρόσθι ἀναφερθεῖσῶν ρυθμίσεων⁴. Ἀπλῶς, δημιουργηθέντος ἑνὸς ἀδικαιολογητοῦ κλίματος πανικοῦ, βοηθοῦσης ἄλλως τε καὶ τῆς τότε ἐν Ἑλλάδι συγκυρίας, ἤχθη ἡ ἐκεῖ διαμένουσα πλειονότης αὐτῶν εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς χώρας παρὰ τὴν σθεναρὰν φιλίην πρὸς τὴν Αἰγύπτου στάσιν τῶν αἰγυπτιωτῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους κατὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα τὴν κοινωνικοποίησιν τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ⁵ γεγονότα.⁶

Ἐτέρωθεν, ἡ ἐλληνικὴ πολιτεία οὐδόλως ἐπενέβη πρὸς ἀποτροπὴν τῆς καταστάσεως ἐκείνης. Ἀντιθέτως, ἀπαθῶς ἐθεώρει τὴν κατάστασιν καὶ δὴ καὶ κατὰ τρόπον προκαλοῦντα πλεῖστα ὅσα ἐρωτηματικά.

Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ κλίματος ὁ τότε Ἕλλην βασιλεὺς Παῦλος Α' ἐν συνεργασίᾳ πρὸς τὴν τότε δεξιὰν ὑπὸ τὸν Κωνσταντῖνον Καραμανλὴν κυβέρνησιν τῆς ΕΡΕ προσκαλοῦν τὸν πρόεδρον τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας⁷ Νάσερ ἐπισήμως εἰς Ἀθήνας. Ἐνδεχομένως ὁ λόγος τῆς τοιαύτης ἐπισκέψεως νὰ ἐνέκειτο εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος, οὐχ

2. Περὶ τῶν προτεραιοτήτων τοῦ καθεστώτος, ὄρα *Ρέφαατ ἀλ-Σαήντ*, *Νασερικὰ φύλλα* εἰς ἄκρως ἀπόρρητον φάκελλον, εἰσαγωγή-μετάφρασις-σημειώσεις *Κυρ. Θ. Νικολάου-Πατραγά*, ἐν Ἀθήναις 2019.

3. Περὶ ὧν *Χάλεντ Μόχη ἀλ-Ντήν*, *Μουστάκκιπαλ ἀλ-ντημοκρατέυα φή Μάσρ*, ἐν Καΐρῳ 1984.

4. Σχετικῶς *Ρέφαατ ἀλ-Σαήντ*, *Ἄν ἀλ-ρασμαλέυα ἀλ-μασρεύα*, ἐν Καΐρῳ 2010.

5. Περὶ τῆς διώρυγος ταύτης καὶ τῆς ἱστορίας της, ὄρα *Ἐμ. Ρούβα*, *Ἡ διώρυξ τοῦ Σουέζ*, ἐν Καΐρῳ 1955, σχῆμα 8ον, 435 σελ.

6. *Σάμη Σάραφ*, *Σαναουὰτ οὐὰ ἀῦαμ μᾶ Γκαμὰλ Ἀμπντέλ Νάσερ*, τ.Α', ἐν Καΐρῳ 1435/2014, σσ. 201, 222, 229.

7. Περὶ ἧς *Κυρ. Θ. Νικολάου-Πατραγά*, *Ἡ ἀραβικὴ γραμματεία καὶ ἡ σχέσις της πρὸς τὴν ἐλληνικὴν, λατινικὴν, περσικὴν, ὀθωμανικὴν καὶ εὐρωπαϊκὴν*. Δύο δι-αλέξεις τοῦ Τάχα Χουσεΐν ἐν Μαρόκῳ τῷ 1958, ἐν Ἀθήναις 2016, σσ. 72 ἐπ.

ἦττον ὅμως τὸ τοιοῦτο δὲν προκύπτει ἐκ τῶν εἰς τὴν κατοχὴν μου εὐρισκομένων ἐπίσημων ἀραβικῶν ἱστορικῶν τεκμηριῶν, οὐδὲν ἀναφερόντων περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Παραμένει ὅμως ὡς ἐνδεχόμενον κατὰ τὰς μυστικὰς καὶ ἀπορρήτους συζητήσεις τῶν δύο πλευρῶν ν' ἀνεφέρθησαν εἰς τὸ μεῖζον διὰ τὴν ἑλληνικὴν πλευρὰν τοῦτο θέμα.

Ἡ ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ Νάσερ ἐν Αθήναις ἐπέφερε μέγαν λαϊκὸν ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸ σύνολον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, δεδομένης τῆς σθεναρᾶς ὑπὲρ τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ θέσεώς του, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερον τῆς ἀδυσμεύτου διενθοῦς πολιτικῆς του στάσεως⁸. Οὕτω, σύσσωμος ὁ ἑλληνικὸς τύπος ἐχαιρέτησε τὴν ἐν Αθήναις ἀφίξίν του, ὑποδεχθεὶς τοῦτον ὡς ἥρωα, ἥτοι ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὸν τὴν αὐτῶ ἀρμόζουσαν ὑποδοχὴν.

Ὁ Νάσερ κατέφθασεν εἰς Αθήνας τῇ 7ῃ ἰουνίου 1960 διερχόμενος αὐτόθι ἐνῶ κατηθύνετο πρὸς τὸν ὁμοϊδεάτην καὶ συναγωνιστὴν του ἡγέτην τῆς Νοτιοσλαβίας στρατάρχη Τίτον, ὃν συνείθιζεν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα κατὰ θέρος νὰ ἐπισκέπτεται. Τόσον τὰ προηγηθέντα τῆς ἐπισκέψεως ὅσον καὶ τὰ φερόντα αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπίσκεψιν ἀντῶ ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τῆς συζύγου τοῦ προέδρου Νάσερ Ταχέϋα Κάζεμ, ἐνθα καὶ ὠρισμένα γλαφυρὰ παραλειπόμενα⁹.

«Ὁ πρόεδρος ἔλαβε πρόσκλησιν ἀπὸ τὸν πρόεδρον Τίτον εἰς τὴν ὁποίαν συμπεριέλαβεν ἐμὲ καὶ τὰ παιδιὰ, νὰ διέλθωμεν ὠρισμένας ἡμέρας εἰς τὴν νῆσον Μπριόνου κατὰ τὰς διακοπὰς τοῦ θέρους. Ὁ πρόεδρος ἔλαβεν (: ἐπίσης) παρεμφερῆ (: ἀνάλογον) πρόσκλησιν ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφερόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἡ ὁποία ἐπανελήφθη, ὅποτε καὶ ἀπεφασίσθη νὰ διέλθωμεν ἐξ Ἑλλάδος ὄντες καθ' ὁδὸν πρὸς (: τὴν νῆσον) Μπριόνου. Ὁ ἔμπιστος (: τοῦ προέδρου) ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα πρὸ τοῦ ταξειδίου μας, ὅποτε καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοκόλλου, ὅτι εἰς τὸ δεῖπνον ἐπιβάλλεται ἡ παρεύσεις διὰ νυκτερινῆς ἐνδυμασίας (: ἀνεξαιρέτως διὰ) τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας. Ἐπέστρεψεν ὁ ἔμπιστος (: εἰς Αἴγυπτον) καὶ εἰδοποίησε (: περὶ αὐτοῦ) τὸν πρόεδρον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐνδυθῆ

8. Περὶ τῆς διὰ τοῦ τύπου θετικῆς στάσεως τῶν ἑλλήνων, ὅλου τοῦ πολιτικοῦ φάσματος, ὑπὲρ τοῦ προέδρου Νάσερ, ὄρα Ἡλ. *Ἡλιοπούλου*, Γεωπολιτικὴ τῶν θασσίων δυνάμεων. Ἡ γεωγραφία τῆς βρεττανικῆς ἰσχύος 1815-1956, μὲ συνεκτίμηση τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος καὶ τῶν ἀνταγωνισμῶν ἰσχύος στὴν ἀνατολικὴ Μεσόγειο, ἐν Αθήναις 2017, σσ. 299 ἐπ., ἐνθα καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ ἐκπληκτικοῦ ἄρθρου τοῦ Βασ. *Ἐφραιμίδου*, τότε ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος *Αὐγὴ* καὶ κατόπιν εὐρωβουλευτοῦ ἐπὶ δύο θητείας τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος Ἑλλάδος.

9. *Κυρ. Θ. Νικολάου-Πατραγᾶ*, Νάσερ. Ὁ ἄνθρωπος-ἡ ἰδεολογία-ἡ ἐπανάστασις, ἐν Αθήναις 2018, σσ. 175-176.

μὲ νυκτερινὴν ἐνδυμασίαν, ἄλλως θὰ ἀκυρώσῃ τὸ ταξιδίδιον (: του) εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐπεκοινώνησε (: τότε) οὗτος μὲ τὸν Ἕλληνα ὑπεύθυνον τοῦ πρωτοκόλλου καὶ τὸν ἐπληροφόρησε περὶ τῶν λεχθέντων (: τῆς ἀποφάσεως) τοῦ προέδρου. Ἡ ἀπάντησις ἦτο ὅτι ὁ βασιλεὺς εὐχαρίστως ἀναμένει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ προέδρου Γκαμάλ Ἀμπντέλ Νάσερ καὶ θὰ τὸν ὑποδεχθῆ διὰ τῆς οἴας ἐπιθυμεῖ (: ὁ ἴδιος) ἀμφιέσεως· τὸ σημαντικὸν εἶνε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ἑλλάδα.

»Ἐπεβιβάσθημεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἀλ-Χορέυα· ὁ πρόεδρος, τὰ παιδιά καὶ ἐγώ, ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν (: καθηγητῆς) Μωχάμαντ Φάουζι καὶ ὁ Μωχάμαντ Χασαναὶν Χεκάλ μετὰ τῶν συζύγων των.

»Ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς καὶ μᾶς ὑπεδέχθησαν ὁ βασιλεὺς σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις — ὁ διάδοχος καὶ αἱ ἀδελφαὶ του — ἐπὶ λέμβου καὶ ἀπεβιβάσθημεν εἰς τὸν λιμένα (: ὅπου μᾶς ἐπεφυλάχθη) ἐπίσημος ὑποδοχὴ καὶ (: ἐκεῖθεν) ἀνεχωρήσαμεν δι' αὐτοκινήτων (: αὐτοκινητοπομπῆς), ὁ πρόεδρος μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐγώ μετὰ τῆς βασιλίσσης ἕως τοῦ ἀνακτόρου ὅπου θὰ διεμένναμεν, κειμένου παραπλεύρως τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων.

»Ὁ βασιλεὺς παρέθηκεν ἐπίσημον δεῖπνον (: πρὸς τιμὴν μας) εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, τὸ διπλωματικὸν σῶμα καὶ ὁ πρωθυπουργὸς μετὰ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἐθιμοτυπία ἐπέβαλλεν ὅπως οἱ παρευρισκόμενοι ἴστανται (: οἷονεὶ παρατεταγμένοι) εἰς τὴν ἄκρην (: δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ) τῆς μεγάλης αἰθούσης καὶ ἡμεῖς νὰ διερχώμεθα ἐν τῷ μέσῳ (: αὐτῶν) ἐπεφημούμενοι, καθὼς εἴθισται εἰς τὰ βασίλεια.

»Ἡ βασίλισσα ἐστάθη πλησίον τοῦ προέδρου ὥστε νὰ ἐγγίξῃ τὸν ἀγκῶνά του (: καὶ νὰ πορευθοῦν μαζῆ), ὁπότε τῆς εἶπεν, ὅτι θὰ πορευθῆ πλησίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐκεῖνη παραπλεύρως ἐμοῦ, τῆς συζύγου του. Τὸν ἠρώτησε τότε ἡ βασίλισσα τί θὰ συμβῆ ἐὰν ἀγκιστρωθῆ εἰς τὸν ἀγκῶνά του, ὁπότε τῆς ἀπήντησεν ὅτι αἰσθάνεται ἐντροπὴν, καὶ τότε ἡ βασίλισσα ἐπέστρεψε πλησίον μου καὶ εἶπεν ἀγγλιστὶ εἴτε νὰ τῆς δώσω τὴν χεῖρά μου εἴτε θὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τοῦ συζύγου μου, καὶ ἐπορεύθημεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν παρευρισκομένων ἐπεφημούμενοι, ὁ μὲν πρόεδρος παραπλεύρως τοῦ βασιλέως, ἐγὼ δὲ παραπλεύρως τῆς βασιλίσσης»¹⁰.

Κατ'αὐτὸ τὸ ἐπίσημον πρὸς τιμὴν του γεῦμα, εἰς τὴν ἀντιφώνησιν, ὁ πρόεδρος Νάσερ ὀμιλεῖ περὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐκφράζεται περὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐξωτερικεῖ τὸ πιστεύω του διὰ τὸν ἑλληνισμὸν ὡς ἰδέαν. Τὸ κάτωθι κείμενον δὲν χρήζει οἰουδήποτε σχολιασμοῦ, διότι ἀφ'ἑαυτοῦ δηλοῖ τὸν φιλελληνισμὸν τοῦ προέδρου Νάσερ. Ἐπίσης καταδεικνύει τὸ ὄραμά του διὰ περαιτέρω σύσφιγξιν τῶν ἀραβοελληνικῶν σχέσεων ἐπ'ὠφελεία τῆς

10. Τὸ τελευταῖον τοῦτο περιστατικὸν περιγράφεται καὶ παρὰ Σάμη Σάραφ, Σαουατ οὐὰ ἀὐὰμ μᾶ Γκαμάλ Ἀμπντέλ Νάσερ μνημ. ἔργ., σ. 52.

ἀνθρωπότητος, δοθέντος ὅτι ἀμφότεραι αἱ συγκεκριμέναι ὄχθαι τῆς Μεσογείου, ἔνθα εὐρίσκονται σήμερον ἢ τε Αἴγυπτος καὶ ἡ Ἑλλάς, ὑπῆρξαν, κατ'αὐτόν, ἡ κοιτὶς τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ, ἀφ' ὅθεν ἐξεπήγασε τὸ διανθρώπινον καὶ πανανθρώπινον πνεῦμα. Σημειωθήτω, τέλος, ὅτι κατὰ τὴν ἀντιφώνησίν του παρουσιάζεται καὶ ὁ ἀληθὴς του χαρακτήρ, ἡ ψυχροσύνησός του, καθ' ἣν ὁ πρόεδρος ἐμφανίζεται ὡς οὐδόλως ἀγνώμων, δοθέντος ὅτι ἐξαίρει τὴν στάσιν τῶν ἐλλήνων ὑπὲρ τῶν δικαίων τῶν ἀράβων.

Ἀνέφερεν ὁ Νάσερ¹¹

«Μεγαλειότατε,

»Χαίρομαι διότι διερχόμενος τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς Ἀθήνας καὶ φέρων τὸ μήνυμα τῆς ἀγάπης, τῆς φιλίας καὶ τῆς εἰρήνης ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν ἑλληνιστικὸν (:οὔτω) λαόν, διέβην ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ διὰ τῆς ὁποίας διήλθον αἱ ἰδέαι καὶ αἱ ἀξίαι, τὰς ὁποίας ἐκοινώνησαν ὁ λαὸς μας (:οἱ λαοὶ μας) ἐντεῦθεν τῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἀφ' ὅταν ἤρχισεν ὁ ἄνθρωπος νὰ καταγράφη τὰς πρώτας σελίδας τοῦ βιβλίου τοῦ πολιτισμοῦ.

»Τὸ μήνυμα τὸ ὁποῖον ἐξ Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀθήνας κομίζω ἀποτελεῖ νέαν ἐπιβεβαίωσιν τῆς αὐτῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι ἡ ὁδὸς θὰ παραμείνη ἀείποτε ἀνοικτὴ καὶ πρόσφορος πρὸς συνεχεῖς ἐπαφὰς ἀγάπης, φιλίας καὶ εἰρήνης, αἱ ὁποῖαι θὰ δημιουργοῦν πάντοτε ὅ τι ἐδημιούργησαν οἱ ὑποδοχεῖς τῶν ἰδεῶν μας, τόσον εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀπ' εὐθείας μεταξύ μας ἐπαφῶν ὅσον καὶ εἰς τὸν εὐρύχωρον τῆς ἀνθρωπότητος κύκλον ἀπὸ ἐννοίας καὶ ἰδέας.

»Κατ' ὁρθωσαν αἱ διασυνδέσεις μας, ὅπως καὶ ἡ πίστις ἐκατέρου ἐξ ἡμῶν περὶ τοῦ καθήκοντός του νὰ συμβάλῃ μεθ' ὅλων τῶν ἐνεργειῶν καὶ δυνατοτήτων του εἰς τὴν παγκόσμιον ἀνθρωπίνην κληρονομίαν, καὶ νὰ μετατρέψῃ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἀπὸ γεωγραφικὸν σκόπελον, ὁ ὁποῖος διαχωρίζει, εἰς μεγάλην γέφυραν, ἡ ὁποία ἐπικοινωνεῖ καὶ συνδέει. Αὕτη δὲ ἢ διὰ τῆς Μεσογείου γέφυρα ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν τῆς μακρᾶς ὁδοῦ τοῦ πολιτισμοῦ ὅλου τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους.

»Ἀπεικονίσατε, μεγαλειότατε, ἐκφραστικὴν εἰκόνα τῆς συνεχοῦς δημιουργικῆς ἀλληλεπιδράσεως μεταξύ ἡμῶν τῶν εὐρισκομένων πέριξ τῆς Μεσογείου, ὅταν ἡ Ἀλεξάνδρεια παρέδωκεν ὅ τι τιμαλφέστερον κατεῖχεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκ πολιτισμοῦ, κατόπιν δὲ αἱ Ἀθηναὶ παρέδοσαν τοὺς πνευματικούς των θησαυροὺς εἰς τοὺς ἄραβας διανοητάς, οἱ ὅποιοι, ἀφ' οὗ τοὺς ἠξιοποίησαν, τοὺς παρέδοσαν ἐκ νέου εἰς τὴν Ἀναγέννησιν ἐν Εὐρώπῃ, ὅταν ἡ ὁμίχλη τοῦ Μεσαίωνος ἤρχισε διασκορπιζομένη καὶ ἡ ἀνθρωπότης

11. *Χόντα Γκαμάλ Ἀμπντέλ Νάσερ*, Ἀλ-μαγγμούα ἄλ-κάμελα λὲ χόταμπ οὐὰ τα-σχορηχὰτ ἄλ-ραῆς Γκαμάλ Ἀμπντέλ Νάσερ, τ.Ζ', ἐν Καῖρω 1428/2008, σσ. 531-534.

ἐπανήλθε καὶ πάλιν ἀναζητοῦσα τὸ μήνυμα τοῦ δικαίου, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου, αὐτὸ τὸ μήνυμα, τοῦ ὁποῖου αἱ Ἀθηναὶ ὑπῆρξαν φάρος καὶ κέντρον διαδόσεως.

»Διήλθον μακρὰν περίοδοι, καθ' ἃς δὲν διεκόπησαν οἱ ἀγῶνες τῶν λαῶν μας ὑπὲρ ὅσων ἠλπίσαμεν καὶ ὅσων ἐδώσαμεν ἐκ τῆς ψυχῆς μας, καὶ δὲν ἔπαυσεν ἡ κίνησις μεταξὺ τῶν ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑπὲρ τὴν Μεσόγειον γεφύρας (:γενεῶν), ἕως ὅτου ἐπετράπη εἰς τὴν γενεάν μας νὰ ἴδῃ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἰσχυρᾶς καὶ νέας καὶ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς δυνάμεώς της καὶ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς νεότητός της.

»Ἀνεφέρατε, μεγαλειότατε, μορφὰς αὐτῆς τῆς συνεργασίας, πολιτιστικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ συνεδέθη ὁ ἀγὼν μας καὶ ἐπῆλθεν ἐπαφὴ περαιτέρω συνεργασίας κατὰ τὴν ἰδικὴν μας γενεάν. Ὁφείλω ὅμως νὰ σᾶς ζητήσω τὴν ἄδειαν, ὅπως προσθέσω ὠρισμένα προσωπικὰ περιστατικά, διὰ τῶν ὁποίων θὰ καταγράψω τὴν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ μας ἀναγνώρισιν καὶ εὐχαριστίας οὐχὶ μόνον περὶ τὴν ἐκ μέρους σας συνεργασίαν, τὴν ὁποίαν ἠύραμεν, ἀλλὰ πρῶτον διὰ τὴν αὐθεντικὴν ἐντιμότητα καὶ τὴν θερμὴν φιλίαν, ἡ ὁποία προηγήθη αὐτῆς τῆς συνεργασίας, προστεθεῖσαι εἰς τὰς δυνατότητας καὶ τὴν τιμὴν της.

»Ἡ στάσις σας εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου, ἐπελθοῦσα ἅμα τῇ κοινωνικοποιήσει τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ, δὲν ἦτο μόνον ὁμοειδὴς πρὸς τὴν ἡμετέραν περὶ μὴ συμμετοχῆς εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνήγειρε τὰ συναισθήματά μας ἦτο, ὅτι ἡ ἔναντι αὐτῆς στάσις μας καὶ ἡ ἀνακοινώσις της προηγήθη τῆς ἰδικῆς μας ἀνακοινώσεως περὶ τῆς ἔναντι τῆς στάσεώς μας.

»Παρομοίως συνέβη καὶ περὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα τὴν τοιαύτην συνδιάσκεψιν γεγονότα. Εἶχον τὴν τιμὴν νὰ θέσω ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ἐλλήνων πιλότων τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ τὰ παράσημα τιμῆς, οὐ μόνον διότι ἠρνήθησαν νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν συνωμοσίαν ἀποχωρήσεως τῶν ξένων πιλότων, ἀλλὰ (:καὶ) διότι ἐστάθησαν παρὰ τὸ πλευρόν μας κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν καὶ ἠγωνίσθησαν παραπλεύρως ἡμῶν μετὰ ἀράβων συναδέλφων των, ἕως ὅτου ἐπῆλθεν ἡ νίκη εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν τεχνικῶν δεξιοτήτων καὶ ἡ δυνατότης ἀναλήψεως τῶν εὐθυνῶν.

»Ἐπίσης, ἡ ἑλληνικὴ παροικία εἰς τὴν χώραν μας δὲν ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ παρατηρητοῦ ἢ τοῦ ἀδιαφόρου πρὸς τὰ ζητήματά μας, ἀλλ' εὗρομεν αὐτὴν τὴν παροικίαν πλησίον μας, συναισθηματὶ τε καὶ πράξει, καὶ μάλιστα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καταγράφει τὴν ἔτι μεγαλειέταν ἰκανοποίησιν ἦτο, ὅτι ἔνιοι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔφερον ἑλληνικὰς ὀνομασίας εἰσηλθόντες εἰς τὴν τελευταίαν ἐκλογικὴν μας μάχην πρὸς οἰκοδόμησιν ἀληθοῦς δημοκρατίας εἰς τὴν χώραν μας, καὶ ἐπέτυχον, καὶ ἔλαβον συντριπτικὴν πλειοψηφίαν ἐκ μέρους τῶν ἐκλογέων εἰς τὰς περιφερείας των.

»Ἐπίσης, τὸ δεκαετὲς σχέδιον διπλασιάσεως τῶν ἐθνικῶν ἐσόδων. Ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενον, παρατηροῦμεν δι' ἐμφανοῦς ἐνθουσιασμοῦ τὰ τέκνα τῆς ἑλληνίδος παροικίας νὰ συνδράμουν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, καθὼς καὶ νὰ συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν του, συμμετέχοντες εἰς τὰ μεγάλα ἐπιτελούμενα ἔργα καὶ βοηθοῦντες εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των πρὸς τὴν προδιαγεγραμμένην πορείαν.

»Μεγαλειότατε,

»Τὸ διαφέρον τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὰ ζητήματά σας, τοὺς ἐθνικούς σας ἀγῶνας καὶ τὰς μεγίστας προσπαθείας σας πρὸς ἐπανοικοδόμησιν τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἔκφρασιν τοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ μας περὶ τῶν μεταξὺ μας ἰσχυρῶν δεσμῶν καὶ τῆς βαθείας ἐπικοινωνίας μας.

»Τὰ ζητήματά σας εἰς τὴν χώραν μας ἦσαν ἐγγύτερα πρὸς τὸ νὰ ἦναι ἐθνικά, τοπικὰ ζητήματα, ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι ἀπλῶς συνηγορία πρὸς τὴν ἐλευθερίαν εἰς πάντα τόπον, εἰς ἐφαρμογὴν γενικῆς ἀρχῆς καὶ καθολικοῦ κανόνος· ὡσαύτως, παρόμοιον ὑπῆρξε τὸ διαφέρον μας καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιτεύγματά σας πρὸς τὴν πρόοδον, τὸ ὁποῖον ἐρείδεται ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν ἰδιαίτερων συνθηκῶν τῶν σχέσεών μας εἰς ἔκφρασιν ηὑξημένου θαυμασμοῦ περιέχοντος θερμὸν συναίσθημα.

»Παρηκολουθήσαμεν τὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ σας ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μετὰ σεβασμοῦ καὶ θαυμασμοῦ. Μετὰ περισσῆς δ' ἀναγνωρίσεως παρηκολουθήσαμεν τὰς ἀφωσιωμένας σας προσπαθείας πρὸς ἐνθικὴν ἐνότητα τῆς χώρας σας καὶ ἰσχυροποίησίν της, ὥστε ν' ἀποτελέσῃ ὠθητικὴν δύναμιν ἀναπτύξεως καὶ προόδου τοῦ λαοῦ σας. Καὶ ἀπὸ καρδίας ἠλίπισαμεν τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν καὶ χαίρομεν διὰ κάθε σας ἐπιτυχίαν.

»Μεγαλειότατε,

»Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι τὸ μέλλον θὰ πορευθῆ καθὼς πορεύεται τὸ παρὸν, ἰσχυρᾶς δυνάμει καὶ αἰωνίου νεότητος ἐπὶ τῆς αὐτῆς γεφύρας τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ὥστε νὰ συγκεράσῃ τὰς ἐνδόξους ἰδέας μας ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ πρὸς στήριξιν τοῦ ἀγῶνός μας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ συνεισφέρον εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἐλπίδων μας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποῖαν ἐπιδιώκουν οἱ λαοὶ μας, μάλιστα δὲ (:καὶ) ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἀγωνιοῦν σήμερον ἐξ ὅσων παρατηροῦν εἰς τὸν περιβάλλοντα χῶρόν των ἀπὸ ταραχῶδεις ἐκδηλώσεις καὶ περιπλοκάς καὶ ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ἀκρόασιν τῶν κτύπων τῶν ὄπλων καὶ ἀφ' ὅ τι δηλοῖ ἢ ὑπαρξὶς ὄπλων μαζικῆς καταστροφῆς, καὶ βεβαίως (:ἀπὸ) τὰ πυρηνικὰ ὄπλα, μὲ ὅσους κινδύνους ἐμπεριέχουν ἀπὸ καταστροφὴν καὶ ἀφανισμόν.

»Ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ συμβολή μας σήμερον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀποτελεῖ,

ἴσως, συνέχειαν τῆς παλαιᾶς μας ἀποστολῆς, διότι ἡ εἰρήνη εἶνε πολύτιμον ἀγαθὸν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνθοῦν τὰ ὑψηλά μας πρότυπα καὶ ἐδραιοῦνται αἱ ριζαὶ των.

»Ἐκφράζων, μεγαλειότατε, τὰ συναισθήματά μου, ὅπως καὶ τὰ συναισθήματα ὅλου τοῦ ἀραβικοῦ λαοῦ (:ἀραβικῶν λαῶν), ζητῶ ἐξ ὅλων τῶν παρευρισκομένων, ὅπως κοινωνήσουν μετ' ἐμοῦ τὴν ἐλπίδα περὶ τῆς δόξης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καθὼς καὶ τῆς υἰγείας καὶ εὐτυχίας ὑμῶν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος, ὑψοῦντες τὰ κύπελλά των πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ εὐχὴν».

Τὸ εὐγλωττον τοῦτο κείμενον τοῦ προέδρου Νάσερ διατηρεῖ ἀείποτε τὴν ἐπικαιρότητά του.